

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2024. № 4.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.4.77>
УДК: 338.332.1

О. О. Голій,
аспірант, Луцький національний технічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-2502-6458>

О. В. Ковальський,
аспірант, Луцький національний технічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-7815-4073>

ПІДПРИЄМНИЦЬКИЙ ПОТЕНЦІАЛ РЕГІОНУ: СУТНІСТЬ ТА МЕХАНІЗМ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ

О. Holii,
Postgraduate, Lutsk National Technical University
О. Kovalskyi,
Postgraduate, Lutsk National Technical University

ENTREPRENEURIAL POTENTIAL OF THE REGION: THE ESSENCE AND THE MECHANISM OF INCREASE IN THE EFFICIENCY OF ITS USE

У статті проведено огляд змісту поняття «підприємницький потенціал регіону». Проведений огляд літературних джерел дозволив виділити три основних підходи до його змісту, а саме: спроможність ведення підприємницької діяльності; сукупність ресурсів та можливостей персоналу підприємства; здатність персоналу до змін, ризиків та самовдосконалення. Запропоновано

розглядати підприємницький потенціал регіону як процес, який складається з таких етапів: формування підприємницького потенціалу регіону; розвиток підприємницького потенціалу регіону; нарощення підприємницького потенціалу регіону. В процесі дослідження запропоновано підприємницький потенціал регіону розуміти як потенційну здатність суб'єктів господарювання на окремій території ефективно здійснювати підприємницьку діяльність шляхом оптимального використання наявних та потенційних ресурсів задля забезпечення її економічного зростання. Розроблено механізм підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону, який розглядається як сукупність інструментів, методів, принципів, функцій, за допомогою яких суб'єкт управління впливає на об'єкт управління задля підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону. Елементами запропонованого механізму є: визначення суб'єкта та об'єкта управління, стратегія підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону, цілі підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону, реалізація механізму підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону (принципи, методи, функції, інструменти).

The article reviews the content of the concept of "entrepreneurial potential of the region". The review of literary sources made it possible to identify three main approaches to its content, namely: the ability to conduct entrepreneurial activity; the set of resources and capabilities of the company's personnel; staff's ability to change, take risks and self-improvement. It is proposed to consider the entrepreneurial potential of the region as a process consisting of the following stages: formation of the entrepreneurial potential of the region; development of the entrepreneurial potential of the region; increasing the entrepreneurial potential of the region. In the process of research, it is proposed to understand the entrepreneurial potential of the region as the potential ability of business entities in a separate territory to effectively carry out entrepreneurial activities through the optimal use of existing and potential resources to ensure its economic growth. A mechanism for increasing the efficiency of

the use of the entrepreneurial potential of the region has been developed, which is considered as a set of tools, methods, principles, functions, with the help of which the management subject affects the object of management in order to increase the efficiency of the use of the entrepreneurial potential of the region. The elements of the proposed mechanism are: definition of the subject and object of management, the strategy for increasing the efficiency of the use of the entrepreneurial potential of the region, the goals of increasing the efficiency of the use of the entrepreneurial potential of the region, the implementation of the mechanism for increasing the efficiency of the use of the entrepreneurial potential of the region (principles, methods, functions, tools). Among the goals of increasing the efficiency of using the entrepreneurial potential of the region, the following are proposed: increasing the efficiency of using the financial potential of the region, increasing the efficiency of using the labor potential of the region, increasing the efficiency of using the production potential of the region, increasing the efficiency of using the innovative potential of the region, increasing the efficiency of using the infrastructural potential of the region. Among the methods of effective use of the entrepreneurial potential of the region, the following are highlighted: program-target, system, balance, normative, cost-output method, modeling. The management functions of effective use of the entrepreneurial potential of the region are: planning, organization, motivation and control. Tools for increasing the efficiency of the use of the entrepreneurial potential of the region are taxation; lending; strategic planning; regional policy; marketing (branding) of territories; public-private partnership; logistic tools.

Ключові слова: *регіон, підприємницький потенціал, ефективність, фінансовий потенціал, трудовий потенціал, виробничий потенціал, інфраструктурний потенціал*

Keywords: *region, entrepreneurial potential, efficiency, financial potential, labor potential, production potential, infrastructure potential*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сучасний етап розвитку економіки супроводжується, з однієї сторони підвищеними вимогами споживачів до якості продукції, посиленням конкурентного середовища, а з іншої сторони – трансформаційними процесами, які уповільнюються в умовах воєнного стану в країні. Спостерігається видозміна конкурентного та підприємницького середовища, де одні суб'єкти господарювання не витримують турбулентних умов зовнішнього середовища, натомість на ринок виходять нові «гравці», які здатні адаптуватися до сучасних викликів суспільства. В даному аспекті важливим постає питання формування та розвитку підприємницьких можливостей ведення бізнесу, забезпечення підприємницької активності та майстерності. Таким чином, мова йде про підприємницький потенціал, який може формуватися на різних рівнях управління: мікро-, мезо та макрорівні. Здійснення підприємницької діяльності на мікрорівні формує потенційні можливості мезорівня (окремої території) до забезпечення розвитку підприємницького потенціалу. Водночас, підприємницький потенціал регіону визначатиме підприємницький потенціал країни в цілому та національну конкурентоспроможність. Формування та розвиток підприємницького потенціалу вимагає необхідної сукупності ресурсів та інтелектуальних здібностей і навиків щодо ефективного ведення бізнесу. Таким чином, актуалізуються питання щодо формування та розвитку підприємницького потенціалу регіону та розробки механізму підвищення ефективності його використання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемами дослідження сутності підприємницького потенціалу та механізму підвищення ефективності його використання займалися такі науковці як Богацька Н., Бутенко А., Краснокутська Н., Крупа В., О. Крупа О., Лазарева Є., Миргородська А., Мігай Н., Оксенюк К., Ракович О., Рєпіна І., Сараєва І., Чайкіна А., Хачатрян В., інші. Проте, і досі залишаються актуальними та дискусійними питання сутності та оцінки підприємницького потенціалу регіону.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є визначення сутності поняття «підприємницький потенціал регіону», а також розробка механізму підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Дослідимо зміст поняття «підприємницький потенціал регіону». Проведений огляд літературних джерел [1 -11] дозволив виділити три основних підходи до його змісту, а саме:

- спроможність ведення підприємницької діяльності;
- сукупність ресурсів та можливостей суб'єктів господарювання;
- здатність персоналу до змін, ризиків та самовдосконалення.

Таким чином, підприємницький потенціал регіону пропонуємо розуміти як потенційну здатність суб'єктів господарювання на окремій території ефективно вести підприємницьку діяльність шляхом оптимального використання наявних та потенційних ресурсів задля забезпечення її економічного зростання.

Підприємницький потенціал регіону можна розглядати як процес, який складається з таких етапів (рис.1):

- формування підприємницького потенціалу регіону;
- розвиток підприємницького потенціалу регіону;
- нарощення підприємницького потенціалу регіону.

Формування підприємницького потенціалу регіону спрямоване на створення потенційних можливостей території щодо ведення підприємницької діяльності. На цій стадії залучаються усі необхідні ресурси для ведення бізнесу, формується підприємницька свідомість, здійснюється навчання персоналу щодо ефективного ведення бізнесу тощо.

На стадії розвитку, підприємницький потенціал видозмінюється, набирає нових якісних та кількісних характеристик. Зокрема, відбувається навчання та розвиток персоналу, підвищення рівня його кваліфікації, впроваджуються сучасні досягнення науки та техніки, запроваджуються інформаційні системи управління основними бізнес-процесами.

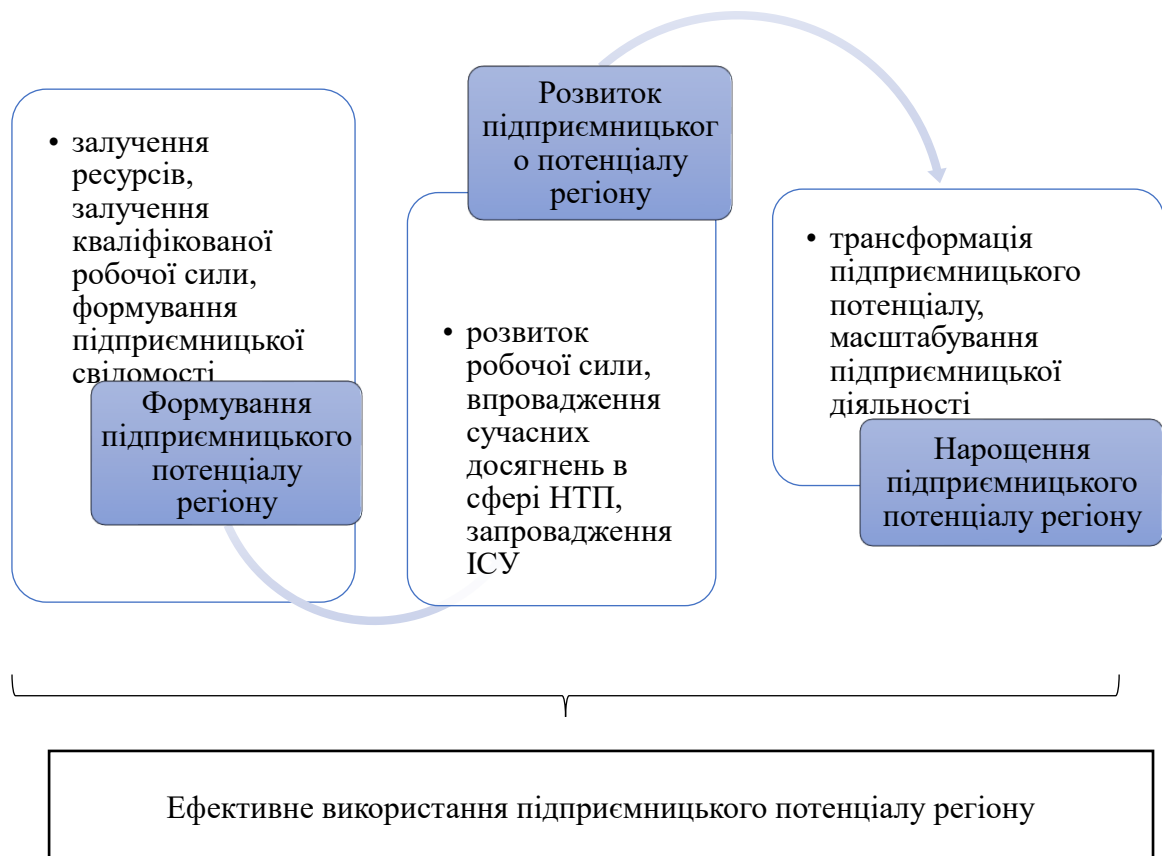

Рис.1. Підприємницький потенціал регіону як процес

Джерело: розроблено авторами

Нарощення підприємницького потенціалу регіону спрямоване на масштабування діяльності суб'єктів господарювання, здійснення трансформаційних процесів підприємницької діяльності (ліквідація зайвого та нерентабельного, освоєння нових видів продукції, нових ринків збуту тощо).

Як бачимо, на кожній стадії процесу важливим є ефективне використання підприємницького потенціалу регіону задля досягнення високих показників результативності суб'єктів господарювання та отримання достатнього рівня валового регіонального продукту. Показники результативності є індикатором ефективності реалізації процесів, пов'язаних із формуванням, розвитком та нарощенням підприємницького потенціалу регіону.

Підвищення економічного розвитку регіону, зростання рівня валового регіонального продукту та конкурентоспроможності регіону визначається ефективністю використання його підприємницького потенціалу, що потребує розробки відповідного механізму. Перш за все, розглянемо сутнісну

характеристику поняття «механізм», що дозволить зрозуміти сутність та визначити складові елементи механізму підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону. У літературі існує неоднозначність думок з приводу змісту поняття «механізм», де його розглядають як:

- «систему, пристрій, який визначає порядок певного виду діяльності, послідовність станів, процесів та певну дію, явище» [10];

- «система (сукупність) заходів, чинників, які функціонують у взаємозв'язку з метою підвищення певних показників ефективності діяльності» [11];

- «система, що визначає послідовність здійснення певних процесів або порядок виконання відповідних робіт» [12];

- «наявність важелів і регуляторів, цільових, функціональних підсистем і підсистем забезпечення, які знаходяться у постійній взаємодії та взаємообумовленості як ряд процесів, що представляють послідовність, яка забезпечує перетворення входу на вихід відповідно до мети створення цього механізму» [13];

- «порядок процесу, в основу якого покладено його стадії ..., які якраз і визначають першочерговість виконання завдань» [14];

- «сукупність конкретних форм, методів, алгоритмів та інструментів усвідомленого вибору й впливу на економічні явища та процеси» [15];

- «внутрішня будова, система чого-небудь або сукупність станів і процесів, з яких складається певне явище» [16];

- «певна система елементів організаційного та економічного характеру (об'єктів, суб'єктів, цілей, завдань, способів взаємодії, методів, важелів, інструментів тощо), взаємозв'язаних та взаємодіючих між собою із рухливими внутрішніми та зовнішніми зв'язками на макро-, мезо-, мікрорівнях економіки, її міжгалузевих комплексів, галузей, первинних ланок тощо, ефективність реалізації якого залежить від здатності створювати відсутні у конкретний момент зв'язки, елементи, стимули тощо» [17].

Це дозволяє розглядати механізм як сукупність певних елементів, дій чи процесів, які взаємодіють між собою. Розглядаючи даний термін в межах проведеного дослідження, пропонуємо під механізмом підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону розуміти сукупність інструментів, методів, принципів, функцій, за допомогою яких суб'єкт управління впливає на об'єкт управління задля підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону. Відобразимо схематично механізм підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону (рис.2).

Запропонований механізм складається із декількох взаємопов'язаних елементів (етапів). Спочатку визначається суб'єкт та об'єкт управління ефективністю використання підприємницького потенціалу регіону. Суб'єктом управління є представники органів місцевого самоврядування, які розробляють стратегію та політику щодо підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону. Об'єктом управління є підприємницький потенціал регіону та його структурні елементи: фінансовий потенціал, виробничий потенціал, трудовий потенціал, інноваційний потенціал, інфраструктурний потенціал. За рахунок прямих та непрямих контактів здійснюється управлінська взаємодія між суб'єктом та об'єктом управління ефективністю використання підприємницького потенціалу регіону. Ефективність такої взаємодії визначатиме рівень підприємницького потенціалу регіону, залучення у ці процеси різних видів ресурсів та інших можливостей, а також рівень отриманого валового регіонального продукту.

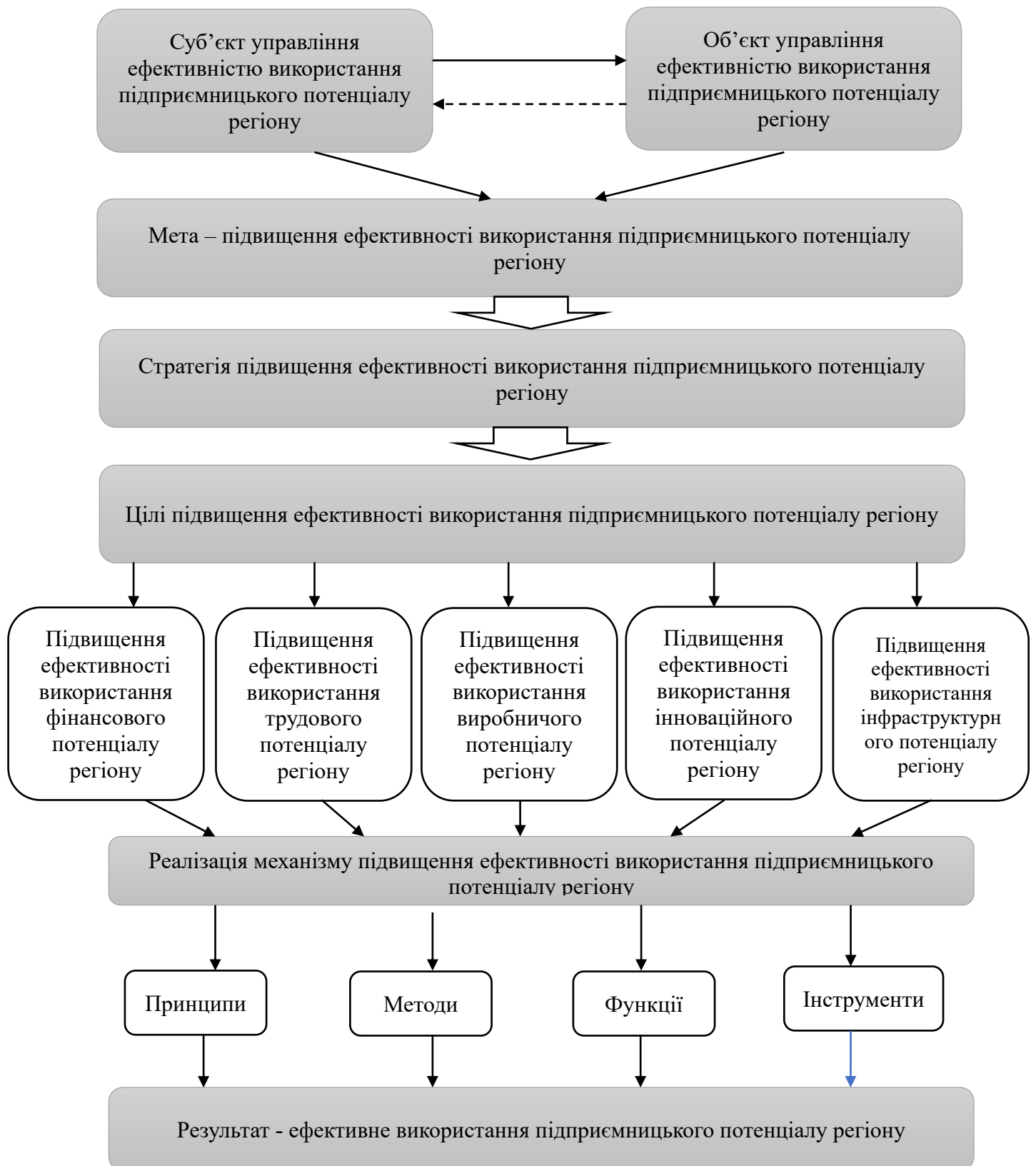

Рис.2. Механізм підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону

Джерело: розроблено авторами

Мета полягає у пошуку шляхів щодо підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону. Досягненню зазначеної мети сприяє реалізація нижче наведених цілей підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону:

- підвищення ефективності використання фінансового потенціалу регіону: нарощення фінансової спроможності регіону; збільшення надходжень до місцевих бюджетів, оптимізація видаткової частини бюджетів, стимулювання розвитку підприємництва як бази для нарощення податкової частини надходжень до місцевих бюджетів; оптимізація структури бюджету, створення інвестиційної привабливості регіону, участь регіональних органів влади у різних міжнародних проєктах, раціональне використання цільових фінансових ресурсів;

- підвищення ефективності використання трудового потенціалу регіону: стимулювання персоналу до зайнятості, зменшення рівня безробіття, покращення ефективності використання економічно активної частини населення, створення робочих місць, урегулювання міграційних процесів (зменшення міграції робочої сили через розробку стимулів та зацікавленості працювати на місцях), підвищення рівня кваліфікації, досвіду, освіченості персоналу, удосконалення умов праці, створення комфортних соціально-психологічних умов праці;

- підвищення ефективності використання виробничого потенціалу регіону: нарощення та ефективне використання виробничих потужностей регіону, оптимізація виробничих потужностей регіону, нарощення обсягів випуску продукції промисловості, сільського господарства та будівництва, підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів, підвищення ефективності використання техніко-технологічного потенціалу регіону, забезпечення масштабування виробництва, пошук нових ринків збуту продукції;

- підвищення ефективності використання інноваційного потенціалу регіону: збільшення кількості інноваційно активних підприємств, підвищення рівня освоєності нових видів продукції та нових видів технології, збільшення

кількості наукових кадрів, підвищення рівня комерціалізації наукових розробок, зростання обсягів прикладних розробок та досліджень, підвищення технологічного рівня виробництва, покращення технологічного укладу економіки регіону;

-підвищення ефективності використання інфраструктурного потенціалу регіону: покращення якості автомобільних та залізничних шляхів сполучення, збільшення кількості колективних засобів розміщення, розбудова нових інфраструктурних об'єктів, які мають важливе значення у підвищенні ефективності використання підприємницького потенціалу регіону, покращення роботи інфраструктурних об'єктів, які розміщені на конкретних територіях.

Реалізація механізму підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону здійснюється завдяки чітко обраним принципам, методам, функціям та інструментам. Принципами підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону є:

-системність – згідно якого регіон розглядають як відкриту економічну систему, яка взаємодіє із чинниками зовнішнього середовища. Ефективне використання підприємницького потенціалу регіону потребує злагодженої взаємодії усіх елементів такої системи;

-цілісність – передбачає розгляд усіх суб'єктів та об'єктів управління процесами ефективного використання підприємницького потенціалу як цілісної системи;

-цілеспрямованість – за яким усі зусилля елементів та підсистем економічної системи регіону повинні бути спрямовані на досягнення основної мети – підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону;

-ієрархічність – ґрунтується на ієрархічному розподілі функцій та завдань щодо ефективного використання підприємницького потенціалу регіону між структурними рівнями (нижчий, середній, вищий);

- економічність та ефективність – передбачає максимальне досягнення валового регіонального продукту при найбільш ефективному використанні ресурсів території;

- структурованість – передбачає розгляд підприємницького потенціалу як структури, яка складається із різних елементів, наприклад фінансового потенціалу, трудового потенціалу, виробничого потенціалу, інноваційного потенціалу, інфраструктурного потенціалу тощо.

Методами ефективного використання підприємницького потенціалу регіону є:

- програмно-цільовий метод – передбачає розробку чіткої програми підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону та постановку цілей, які сприяють цьому;

- системний метод – передбачає застосування системного мислення до розгляду процесів ефективного використання підприємницького потенціалу регіону та розгляду території як соціо-еколого-економічної системи;

- балансовий метод – дає можливість розглядати та оцінювати взаємозв'язки між ресурсами, їх надходженням та витратами, розподіл і виробництво валового регіонального продукту, баланс робочої сили;

- нормативний метод – передбачає встановлення нормативів та стандартів у виготовленні продукції, розподілі та використанні сировинних ресурсів тощо;

- метод «витрати - випуск» - дозволяє оцінити сучасні тенденції розвитку підприємницького потенціалу регіону із розробкою стратегічних перспективних напрямів щодо підвищення ефективності його використання;

- методи моделювання – застосовуються для побудови різних моделей та сценаріїв розвитку підприємницького потенціалу регіону під впливом різних чинників.

Щодо функцій управління ефективністю використання підприємницького потенціалу регіону, то доцільно розглянути наступні:

- планування – розробка стратегії регіонального розвитку; в контексті проведених досліджень слід розробити стратегію підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону;

- організація – формування організаційної структури економіки регіону; створення структурного органу управління процесами підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону;

- мотивація – стимулювання робочої сили та посадових осіб місцевих органів самоврядування до підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону;

- контроль – порівняння досягнутих показників розвитку підприємницького потенціалу регіону із запланованими значеннями.

Інструментами підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону є:

- оподаткування;
- кредитування;
- стратегічне планування;
- регіональна політика;
- маркетинг (брендинг) територій;
- державно-приватне партнерство;
- логістичні інструменти тощо.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Таким чином, запропонований механізм дозволить підвищити ефективність використання підприємницького потенціалу регіону. Розроблений механізм є «фундаментом» для підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону, в основі якого має бути покладено чітко визначену стратегію розвитку. Стратегія підвищення ефективності використання підприємницького потенціалу регіону є тим інструментом, який здатний трансформувати соціо-еколого-економічну систему регіону у більш сучасну та ефективну.

Література

1. Миргородська А.П. Розкриття сутності поняття «підприємницький потенціал» та його роль в потенціалі підприємства. Економіка і управління. 2011. № 5. С. 144-148.
2. Мігай Н.Б. Підприємницький потенціал як стратегічний резерв підвищення регіональної конкурентоспроможності. Причорноморські економічні студії. Випуск 30-1. 2018. URL: <https://rep.nuos.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6071affb-f864-4459-a1fd-96a5ad32efda/content>.
3. Бутенко А.І., Лазарева Є.В., Сараєва І.М. Методологічні аспекти визначення підприємницького потенціалу регіону. Економічні інновації Випуск № 51. 2012. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/67761/05-Butenko.pdf?sequence=1>.
4. Оксенюк К.І., Ковальська Л.Л. Зміст та структура підприємницького потенціалу регіону. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-01/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F_%D0%9E%D0%BA%D1%81%D0%B5%D0%BD%D1%8E%D0%BA.pdf.
5. Ракович О.І. Формування підприємницького потенціалу сільських територій. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», галузь знань 07 «Управління та адміністрування». Поліський національний університет Міністерства освіти і науки України. Житомир. 2021.
6. Хачатрян В.В., Богацька Н.М. Змістовні особливості категорії «підприємницький потенціал» в умовах євроінтеграції та глобалізації. Глобальні та національні проблеми економіки. Випуск 13. 2016. URL: <http://global-national.in.ua/archive/13-2016/21.pdf>.
7. Ярова Ю.М., Прутська О.О. Підприємницький потенціал сільських домогосподарств України. Ефективна економіка. № 10. 2014. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3409>.
8. Квасницька Р., Тарасюк М. Структуризація потенціалу підприємства. ВІСНИК КНТЕУ. 2017. № 1. URL: <http://visnik.knute.edu.ua/files/2017/01/7.pdf>.
9. Ковальська Л.Л., Оксенюк К.І., Готько Н.М. Підприємницький потенціал регіону: оцінка та напрями нарощення. Економічні науки: збірник

наукових праць Луцького національного технічного університету. Серія “Регіональна економіка”. Випуск 17 (67). Редкол.: відп. ред. к.е.н., професор І.В. Кривов’язюк. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2020. 348 с. URL: http://e-region.lutskntu.com.ua/index.php/ekonomichni_nauky/article/view/60/60.

10. Коноваленко А.С. Концептуальні підходи до визначення сутності поняття «маркетинговий механізм». Сучасні тенденції та проблеми управління. Серія: Економічні науки. Вісник КНУТД. № 4 (137). 2019. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/14747/1/V137_P073-082.pdf

11. Маєвська О. О. Економічний зміст механізму стимулювання інноваційної активності підприємств легкої промисловості. Вісник ПолтНТУ «Економіка і регіон». 2001. № 3 (30). С. 147–151.

12. Квасницька Р. С. Організаційно-економічний механізм забезпечення бюджетування діяльності промислових підприємств України. Вісник ХмНУ. 2012. № 5. Т. 1. С. 66–70.

13. Степаненко С. В. Науково-теоретичне дослідження сутності поняття «механізм» в контексті управління організаційними змінами. URL: <http://surl.li/nizqc>.

14. Верхоляд І. М. Інвестиційний механізм підприємства: принципи побудови, складові та особливості реалізації. URL: <http://economy.kpi.ua/uk/node/399>.

15. Кіпіоро І. М. Механізми активізації інноваційно-інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств. Економіка АПК. 2015. № 4. С. 111-115.

16. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. К.; Ірпінь: ВТФ «Перун». 2005. 1728 с.

17. Хринюк О. С. Генезис наукової думки щодо поняття "організаційно-економічний механізм" / О. С. Хринюк, М. О. Дергалюк // Економічний вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". 2017. № 14. С. 267-274. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evntukpi_2017_14_43.

References

1. Myrhorodska, A.P. (2011), “Disclosure of the essence of the concept of "entrepreneurial potential" and its role in the potential of the enterprise”, *Ekonomika i upravlinnia*, vol. 5, pp. 144-148.

2. Mihai, N.B. (2018), "Entrepreneurial potential as a strategic reserve for increasing regional competitiveness", *Prychornomorski ekonomichni studii*, vol. 30-1, available at: <https://rep.nuos.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6071affb-f864-4459-a1fd-96a5ad32efda/content> (Accessed 20 Mar 2024).
3. Butenko, A.I., Lazarieva, Ye.V. and Saraieva, I.M. (2012) "Methodological aspects of determining the entrepreneurial potential of the region", *Ekonomichni innovatsii*, vol. 51, available at: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/67761/05-Butenko.pdf?sequence=1>. (Accessed 21 Mar 2024).
4. Okseniuk, K.I., and Kovalska, L.L. (2021), "The content and structure of the entrepreneurial potential of the region", available at: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-01/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F_%D0%9E%D0%BA%D1%81%D0%B5%D0%BD%D1%8E%D0%BA.pdf (Accessed 21 Mar 2024).
5. Rakovych, O.I., (2021), "Formation of entrepreneurial potential of rural territories", Abstract of Ph.D. dissertation, Entrepreneurship, trade and exchange activity, Polis National University. Zhytomyr., Ukraine.
6. Khachatryan, V.V., and Bohatska N.M. (2016) "Content specifics of the category "entrepreneurial potential" in the context of European integration and globalization" *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*. Vol. 13, available at: <http://global-national.in.ua/archive/13-2016/21.pdf> (Accessed 19 Mar 2024).
7. Iarova Yu.M., and Prutska O.O. (2014), "Entrepreneurial potential of rural households of Ukraine", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 10, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua> (Accessed 20 Mar 2024).
8. Kvasnytska, R., and Tarasiuk M. (2017), "Structuring the potential of the enterprise", *VISNYK KNTEU*, vol. 1, available at: <http://visnik.knute.edu.ua/files/2017/01/7.pdf> (Accessed 20 Mar 2024).
9. Kovalska, L.L., Okseniuk, K.I. and Hotko N.M. (2020), "Entrepreneurial potential of the region: assessment and directions for growth", *Rehionalna ekonomika*, vol. 17, available at: http://e-region.lutskntu.com.ua/index.php/ekonomichni_nauky/article/view/60/60 (Accessed 20 Mar 2024).
10. Konovalenko, A.S. (2019), "Conceptual approaches to defining the essence of the concept of "marketing mechanism"", *Suchasni tendentsii ta problemy upravlinnia. Serii: Ukonomiczni nauky. Visnyk KNUTD*, vol. 4(139), available at:

https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/14747/1/V137_P073-082.pdf (Accessed 20 Mar 2024).

11. Maievska, O. O. (2001), “The economic content of the mechanism for stimulating innovative activity of light industry enterprises”, *Ekonomika i rehion*, vol. 3(30). pp. 147-151.

12. Kvasnytska, R. S. (2012), “Organizational and economic mechanism of ensuring budgeting of the activities of industrial enterprises of Ukraine”, *Visnyk KhmNU*, vol. 5 (1). pp. 66-70.

13. Stepanenko, S. V. (2015), “Scientific and theoretical study of the essence of the concept of "mechanism" in the context of organizational change management”, available at: <http://surl.li/nizqc> (Accessed 20 Mar 2024).

14. Verkholiad, I. M. (2012), “Investment mechanism of the enterprise: principles of construction, components and features of implementation”, available at: <http://economy.kpi.ua/uk/node/399> (Accessed 20 Mar 2024).

15. Kipioro, I. M. (2015), “Investment mechanism of the enterprise: principles of construction, components and features of implementation”, *Ekonomika APK*, vol. 4. pp. 111-115.

16. Busel, V.T. (2005), *Velykyj tlumachnyj slovnyk suchasnoi ukrains'koi movy* [Large explanatory dictionary of modern Ukrainian language], Perun, Irpin', Ukraine.

17. Khryniuk, O. S. and Derhaliuk, M.O. (2017), “The genesis of scientific opinion regarding the concept of organizational and economic mechanism” *Ekonomichniy visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy*, vol. 14. pp. 267-274. available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evntukpi_2017_14_43 (Accessed 20 Mar 2024).

Стаття надійшла до редакції 28.03.2024 р.